

TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİK KAPSAMINDA HALKIN POLİS ALGISININ ÖLÇÜLMESİ: ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ

The Measurement of Citizens' Police Perception in the Context of Community Policing: The Case of Erzurum City

Murat DELİCE*

Ali DUMAN**

Özet

Toplum Destekli Polislik (TDP), 1980'lerde suçla etkili mücadele edebilmek için geliştirilmiş alternatif ve modern bir polislik uygulamasıdır. Tüm dünyayla beraber Türk Polisi de TDP yaklaşımını benimsemiştir ve farklı uygulamalarını yürütmektedir. Özellikle 2005 yılından sonra TDP birimleri tüm illerde kurulmuş ve bu birimlerde çalışanlar halkla yakınlaşmak, onların güvenini kazanmak ve onlarla işbirliği sağlamak için çalışmalar yürütmüşlerdir. Bununla beraber, TDP uygulamalarına yön vermek amacıyla kullanılabilir olan halkın polis algısını ölçme araştırmaları ihmal edilmiştir. Bu araştırma, bu ihtiyaca cevap vermek amacıyla Erzurum ilinde halkın polis algısını ölçmüştür. Veriler halkın farklı kesimlerindeki 992 kişiden anket yöntemiyle toplanmıştır. Veriler SPSS 17.0 üzerinde t-test, ANOVA, Korelasyon ve Faktör Analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular, halkın polis algısının genel olarak olumlu olduğunu ve halkın polisi ve hizmetlerini takdir ettiğini, polisiye faaliyetlere ve suçlara karşı duyarlı olduklarını ve polise yardım etmek ve polisle işbirliği yapmak için gönüllü olduklarını göstermiştir. Ayrıca, erkeklerin kadınlara göre, yaşlıların gençlere göre, eğitim seviyeleri düşük olanların yüksek olanlara göre polis algılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Toplum Destekli Polislik, TDP, Polis-Halk ilişkisi, Polis Algısı, TDP Politikaları.

* Dr., Emniyet Müdürü, Erzurum İl Emniyet Müdürlüğü, muratdelicekos@yahoo.com

** Dr., Emniyet Amiri, Erzurum İl Emniyet Müdürlüğü, aliduman@egm.gov.tr

Abstract

Community policing (CP) is an alternative and modern policing implementation which appeared in 1980's in order to tackle with crime effectively. Together with the rest of the world, Turkish National Police adopted the community policing approach and conducted it in its several variations. Especially Following 2005, CP units have been established in all cities and officers in these units have carried out field activities to close the gap with the community, to earn their trust and to cooperate with them. However, research studies measuring Police Perception of citizens, which can be useful to generate CP policies, are generally neglected. In an effort to meet this need, this study measures the public perception of police in Erzurum. Data were gathered through a survey of 992 persons from different segments of society. Data were analyzed in SPSS 17 using t-test, ANOVA, correlation methods and factor analysis. Findings indicate that public perception of police is positive in general and police and their services are worthy of appraisal. In addition, people are not only sensitive to policing activities and crime, but are also volunteered for helping out and collaborating with the police. In addition, it is found that the level of perception of males is higher than females; elderly citizens' is higher than youth; and educated citizens' is higher than less educated citizens'.

Key Words: Community Policing, CP, Police-Citizens Relationship, Police Perception, CP Policies.

Giriş

Günümüzde polis teşkilatlarının halkın desteğini almadan ve halkla işbirliği yapmadan istenen yüksek performansı gösteremeyeceği ve suçla mücadelede başarılı olamayacağı kabul edilmektedir. Bu nedenle, tüm dünyada polis teşkilatları halkla yakınlaşmak, onlarla işbirliği sağlamak ve onların desteğini almak için yoğun çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalar, genellikle Toplum Destekli Polislik (TDP) ismi altında yürütülmektedir. TDP anlayışının altında yatan temel fikir; suçla etkin mücadele edebilmek için halkın polise güvenini sağlamak, halkla ilişki ve işbirliğini artırmak ve halkın desteğini kazanmaktır (Goldstein, 1990). TDP yaklaşımı halkla işbirliği sayesinde suçun işlendikten sonra aydınlatılmasında kullanılabilmesi gibi proaktif polisliğin farklı bir uygulaması olarak halkın suçla ilgili aydınlatılmasıyla suç ortaya çıkmadan önlenmesi için de kullanılabilir (Biebel ve Corder, 2003; Gül, 2011:2). Polis teşkilatlarında pek çok farklı TDP uygulaması

geliştirilmiştir. Bunlardan en yaygınları; sosyal ortamlar oluşturarak halkla bir araya gelmek; kapı dolaşım halkla tanışmak ve onları suçlar hakkında bilinçlendirmek; okul, işyeri, hastane vb. ziyaretler yapmak ve mahalle ve okul toplantılarında halkla kaynaşmak ve onları suça karşı duyarlı hale getirmektir (Trojanowicz ve Bucqueroux, 1990).

TDP uygulamaları tüm dünyada polis teşkilatları tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır (Braga, 2002; Weisburd ve Eck, 2004). Yapılan bilimsel araştırmalar TDP uygulamaların hem şahsa karşı hem de mala karşı işlenen suç sayılarını azaltmak için etkili bir yöntem olduğunu göstermiştir (Karğın, 2010). Türkiye’de Mardin’de yapılan bir çalışmada TDP uygulamalarının halkla devlet kurumlarını yakınlaştırdığı ve aradaki buzları erittiği tespit edilmiştir (Yıldız ve Şahin, 2010). Sivas Zara’da yapılan bir araştırmada halk toplantılarında halkın suç ve suçun unsurları hakkında bilinçlendirmeleri ile bir farkındalık yaratıldığı ve böylece suç oranlarının azaldığı rapor edilmiştir (Alpkan ve Palacı, 2008). Ayrıca, TDP uygulamalarının terörizm suçuna karşı da kullanılabilmesi ve bu uygulamalar sayesinde riskli bölgelerde halkla polis arasında bir iletişim kanalı oluşturup farkındalığı artırarak terör örgütü sempatanlığını ve örgütlere katılımları azaltmanın mümkün olabileceği vurgulanmaktadır (Delice ve Dağlar, 2011). TDP uygulamalarının terörizm hakkında farkındalık yaratmak ve bu suçu önlemek için Birleşik Krallıkta IRA’ya karşı ve ABD’de 11 Eylül’den sonra terör gruplarına karşı kullanıldığı da ifade edilmektedir (Özeren ve Cinoğlu, 2010).

Türkiye’de özellikle son 10 yılda TDP uygulamaları yaygınlaşmıştır. Artık bütün illerde ve pek çok büyük ilçelerin polis birimlerinde TDP şubeleri veya büroları bulunmaktadır. Buralarda görevli personel polis halk ilişkilerini ve işbirliğini artırmak adına birbirinden farklı çok sayıda çalışma yürütmektedir. Ancak, yürütülen TDP çalışmalarına yön vermek için kullanılacak ve TDP uygulamaları için hedef kitlelerin belirlenmesinde kullanılacak halkın polis algısını ölçen bilimsel araştırmalar nadiren yapılmıştır. Uygun TDP faaliyetleri ve uygun stratejiler belirleyebilmek için toplumun kadın-erkek, yaşlı-genç, zengin-fakir, eğitilmiş-eğitimsiz, vb. kesimlerinde polise genel bakış açısı farklılıklarının, polisle işbirliği yapma eğiliminin ve suça karşı duyarlılık seviyesinin bilinmesi önemlidir.

Bu araştırma, halkın polis algısını ölçmeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda halkın, polisi ve polis hizmetlerini nasıl değerlendirdiği, halkın polisle çalışmaya gönüllü olup olmadığı ve halkın suça karşı duyarlılığı ölçülmüştür. Ayrıca, halkın polis algısının cinsiyete, yaşa, eğitim

seviyesine, mesleğe ve aylık gelire göre farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmiştir. Elde edilen bulguların polisin yürüttüğü TDP uygulamalarının değerlendirilmesinde ve yeni uygulamaların etkili ve başarılı olarak yürütülebilmesi için uygun stratejiler geliştirilmesinde yardımcı olacağı düşünülmektedir.

1. Literatür Taraması

1.1. TDP Kavramı

Toplum yapısına zarar veren suçlarla etkili olarak mücadele edebilmek için tarihsel süreç içerisinde yöntemsel açıdan birbirinden tamamıyla bağımsız metotlar denenmiştir. Bu süreç dramatik şekilde doğaüstü veya şeytani güçlerin suça neden olduğunu varsayan demonik perspektiften, ampirik delile dayalı modern suç teorilerinin ortaya atıldığı günümüz dünyasına kadar uzanır. Bu süreçte, polislik stratejileri de modern polislik konseptinin 1829 yılında Londra’da ortaya çıkışından bu yana müteaddit defalar değişmiştir. TDP bu sürecin son aşamasında ortaya çıkan yeni bir polislik yaklaşımıdır. ABD’de polislik tarihi, her ne kadar kölelik, bölücülük, ırk ayrımcılığı ve ırkçılığın derin etkilerini barındıran karmaşık bir süreç olsa da bu tarihi basit olarak üç ana periyoda bölebiliriz: Politik dönem, reform dönemi ve toplum destekli polislik dönemi (Kelling ve Moore, 1988:80; Williams ve Murphy, 1990:1). Gelinen sürecin en sonunda en çok kabul gören ve en etkili görülen yöntem olarak TDP ortaya çıkmıştır. ABD’de TDP yaklaşımının ortaya çıkışı ve olumlu etkilerinin görülmesinin ardından TDP uygulamaları tüm dünyaya yayılmıştır.

Özellikle günümüzde toplumsal, ekonomik, siyasi vb. faktörlerin suç ve suç ile mücadele üzerindeki etkisi yadsınamaz. Bu açıdan bakıldığında TDP uygulamalarının çıkış noktasının II. Dünya Savaşı sonrasında patlama yapan eşitlik yanlısı özgürlükçü hareketler ve suç ile mücadelede geleneksel polislik yaklaşımının etkisiz kalması gösterilebilir. Ayrıca TDP, toplumdan uzaklaşmış ve kendi idealleri doğrultusunda hareket eden izole polis alt kültürü engelinin yıkılma çabası olarak da görülebilir.

TDP yaklaşımı 30 yıldır var olsa da ve farklı TDP uygulamaları tüm dünyada yaygın olarak kullanılsa da TDP kavramının net bir tanımı yapılamamıştır. Tüm tanımlar benzer bir olgu etrafında örüntüleşmiş, ancak yine de herkesin kabul gördüğü bir tanım üretilmemiştir. Kavramsal olarak TDP net olarak tanımlanamasa da fonksiyonel olarak TDP’yi tanımlamak mümkündür. TDP’nin savunucuları geleneksel

polislik anlayışının fonksiyonunu yerine getirmede başarısız olduğunu ve TDP'nin buna karşı devrimsel bir tepki olduğunu iddia etmektedirler (Brogden, 1999:172). İngiliz eski İçişleri Bakanı Douglas Hurd (1987) bir konuşmasında: "Suç tek başına polisin ilgilenmesi gereken bir sorun olarak algılandığı takdirde etkili bir şekilde çözülemez, suça karşı etkin mücadele polisin ve toplumun bütün unsurlarının işbirliği içerisinde beraber çalışmasını gerektirir" demektedir. Önleyici bir yaklaşım olarak TDP, polisin görünürlüğünü arttırmayı, suçun temel nedenlerini bulmayı, kişiler arası tartışmaları çözmeyi ve suçluları yakalamayı amaçlamaktadır (ABD TDP Hizmetleri Ofisi, 2000). TDP çerçevesinde, polis memurlarından ciddi suçlar dışındaki olaylarda, alternatif bir yöntemin daha etkin bir çözüm olarak ortaya çıkması durumunda bu alternatifi tercih etmeleri beklenmektedir (Goldstein, 1987:23).

Günümüzde hemen hemen tüm dünyada farklı polis teşkilatlarında TDP profesyonel polislik anlayışının bir parçası olarak kabul edilmektedir. Suçu önlemenin yalnızca polisiye unsurlarla mümkün olamayacağını anlamış özellikle gelişmiş toplumlarda TDP uygulamaları farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır. Polis hizmetlerinin halka daha iyi sunulabilmesi adına halkla ilişkiler kampanyaları, komşu kollama programları, çok-kurumlu birlikler, problem-odaklı polislik, deneysel polis bölgesi, toplum yaya devriye memuru, muhit-odaklı polislik ve polis mini karakolları gibi birbirinden farklı yöntemler denenmektedir. Geleneksel polislik yönetiminden keskin şekilde ayrılan TDP literatürüne bakıldığında, getirdiği yenilikler açısından akademisyenler tarafından temel olarak bireysel, kurumsal ve toplumsal yansımaları göz önüne alınarak incelendiği görülmektedir.

TDP yaklaşımının etkin bir şekilde uygulanması ile toplum ve polis arasındaki ilişki, güven, ortaklık, bilgi paylaşımı, işbirliği, destek ve karşılıklı saygının artacağı ve sosyal entegrasyonun sağlanacağı öngörülmüştür. Ayrıca, TDP uygulamaları sayesinde polis dışındaki aile, okul, dini mekân, iş ortamı, eşler, komşular vb. gibi gayri resmi unsurların daha düzenli işler hale geleceği ve böylece suçun azalacağı varsayılmıştır (Bayley ve Shearing, 1996:600). Sonuç olarak, klasik polis uygulamaların çalışmadığı bir ortamda TDP yaklaşımı sayesinde toplum ve polisin işbirliği ve kaynaşmasının artacağı, sosyal düzensizliklerin azalacağı ve polise güvenin artacağı öngörülmüştür. Bu işbirliği ve kaynaşmanın nihai sonucunun da suçların azalması ve daha güvenli bir toplum olacağı hesaplanmıştır.

1.2. TDP Yaklaşımının Ortaya Çıkışı

Hiçbir değişiklik veya yenilik dış etkenlerden bağımsız şekilde bir fanus içerisinde gerçekleşmez. Mutlaka değişikliğe sebep sosyal, ekonomik ve/veya siyasi gerekçeler söz konusudur. TDP yaklaşımının ortaya çıkışında da benzer bir süreç yaşanmıştır. II. Dünya Savaşı sonrasında TDP'nin ortaya çıktığı ABD'de sosyal değişiklikler toplumu derinden etkilemiştir. Bu dönemde suç sayılarında korkutucu bir artış yaşanmıştır. Aynı dönemde ceza adaleti sistemin denetim mekanizmasından yoksun olması suç sayılarını ve halkın suç korkusunu tetiklemiştir (Beeley, 1959:807). Halkın aşırı derecedeki suç korkusu işlenen gerçek suç sayılarından kaynaklanmasa bile (Warr, 1980:456) bu korkuyla mücadele edecek bir sistem olmadığı için halkın suç korkusu artarak devam etmiştir. Bu ortamda polis, oluşturduğu kendi alt kültürü içerisinde halka karşı kendisini bir taraf olarak görmüş, halkla kendi arasına setler çekmiş ve toplumdan uzaklaşmıştır (Crank, 1994:330). Bu şartlar 1960'lı yıllardan itibaren tüm polis teşkilatlarını kuşatmış olan genel bir meşruluk problemini ortaya çıkarmıştır ve TDP anlayışı da bu problemin çözümü için başlatılan polis reform hareketinin bir sonucu olmuştur (Crank, 1994:325).

1980'li yıllara gelindiğinde, gelişmiş demokratik ülkelerde polisin rolü, çalışma stratejileri ve kurumsal yapısı giderek artan bir şekilde sorgulanmaya başlanmıştır. Bu durum polisin geleneksel metotlarla suçları önleyememesi ve halkta polise ilişkin şüphelerin artmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır (Bayley ve Shearing, 1996:588). Toplumların yapısının değişmiş olması, küreselleşme, teknolojideki yenilikler, iletişimin artması vb. etkenler bireyler ve topluluklar arasında değer ve yaklaşım farklılıklarına yol açmıştır. İnsanların kendi aralarında oluşturdukları kontrol sistemlerinin etkisini kaybetmesi de bireyselleşme zemin hazırlamıştır. Bunun sonucu olarak kanun koyucular yasal kontrol mekanizmalarına yönelmiş ve cezaların miktarını arttırmıştır. Bununla beraber artan ceza oranları ve çoğaltılan güvenlik güçleri sayısı insanlardaki suç korkusunu azaltmaya yetmemiştir. Başvurulan geleneksel yöntemlerin işe yaramadığı böyle bir ortamda TDP'ye suç azaltmak için önemli bir araç olarak bakılmıştır. Kingdon'ın (2003) perspektifinden bakıldığında normal şartlarda birbirinden bağımsız yürüyen problem, çözüm ve politika, suçların tahammül edilemez düzeyde artış gösterdiği bir ortamda uygun politik ortamı bularak TDP'yi bir çözüm olarak ortaya çıkarmıştır.

Yaşanan bu sürecin arkasından TDP zorunlu bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Artan suç oranları, hızla çoğalan suç korkusu ve polisin geleneksel tepkisel mücadele yönteminin yetersiz kalması, polisin kötü muamelesi, takdir yetkisini kötüye kullanması TDP'nin polis teşkilatları tarafından kabulünü kolaylaştıran faktörler olmuştur (Kelling ve Moore, 1988:87). Benzer olarak, artan suç oranları, suç ve suçun önlenmesinin gerekliliği, bu durumun özellikle halk tarafından endişeyle karşılanıyor olması ve klasik polisiye yöntemlerin yetersiz kalması TDP'nin politikacılar tarafından da kolaylıkla benimsenmesine yol açmıştır (Carter, 2000:3). Suçun halk tarafından istenmeyen bir öge olması nedeniyle TDP, politikacılar tarafından yalnız suçla mücadele amaçlı olarak değil, ayrıca halka daha iyi hizmet etme aracı olarak da görülmüştür (Carter, 2000:4).

1.3. TDP'nin Geleneksel Polislikten Farkı

Bir suç gerçekleşikten sonra suçla müdahaleyi öngören geleneksel yaklaşımın aksine, proaktif bir yaklaşım olarak TDP, mahallelerdeki polis sayısını arttırma, suçun gerçek nedenlerini bulma, insanlar arasındaki tartışmaları çözme ve suç işlenmeden suçluları yakalamaya odaklanmıştır (ABD TDP Hizmetleri Ofisi, 2000:2). Geleneksel polisliğin aksine TDP, polise değişen sosyal şartlara adapte olmayı sağlayan esnekliği sağlamaktadır (Williams, 2003:128). TDP ile mahalli birlikler, diğer resmi kurumlar ve hizmet kuruluşları gibi birbirinden bağımsız gruplar arasında koalisyonlar oluşturma imkânları doğmaktadır (Carter, 2000:9).

TDP, polis kurumunu, polis ve toplumun haberleşme şeklini ve polisin beklentilerini değiştirmeyi içerir (Manning, 1998:201). TDP'ye yönelik, polis teşkilatlarının rol ve sorumlulukları ile çalışma şekillerinde köklü değişiklikler öngörür (Morash ve Ford, 2002:1,126). TDP uygulamaları, merkezi bir yönetim sistemi yerine yerel bir yönetim sistemini, yetki dağılımını arttırmayı ve uzmanlıkları azaltmayı gerektirmektedir (Yılmaz ve Demirci, 2004). Morash ve Ford (2002:126) TDP ile beraber rol ve sorumlulukların geleneksel polisliğin bir parçası olarak sistematik olmayan ve etkisiz olağan devriyeden, vatandaşlarla direkt iletişimi sağlayan yaya, bisikletli ve atlı devriyeye kaydığını, suça müdahale etmek yerine önlemeye değer verildiğini ve polislerin yalnızca görevlerini yerine getirmekten ziyade mintıklarına karşı daha fazla sorumlu oldukları bir dönüşümden bahseder.

Polis teşkilatlarının geleneksel rolü, herhangi yeni ve farklı bir modele ve özellikle de mevcut TDP teşebbüslerine temel bir engel teşkil eder (Yates ve Pillai, 1996:193). TDP'ye engel teşkil eden polis teşkilatlarındaki bazı kurumsal sorunlar şu şekilde sıralanabilir: (1) yeni fonksiyonları gerçekleştirmekte kullanılacak bilgi ve tecrübe yoksunluğu, (2) değişime karşı duran ve olumsuz bakan bir polis kültürü, (3) polis-toplum ortaklıklarının gelişimini zorlaştıran bürokratik yapı ve politikalar (Rosenbaum, Yeh ve Wilkinson, 1994:348-349). TDP ile gelen köklü değişiklikler ve yeni yöntemlerin uygulanması polis teşkilatları için çoğunlukla belirsizlik ve huzursuzluğu da beraberinde getirmektedir (Brody, DeMarco ve Lovrich, 2002:181). Yeni fikirleri deneme ve kabul etmedeki tarihsel isteksizlik temel fonksiyonel önceliklerin geleneksel modelin öngördüğü şekilde oluşmasına yol açmaktadır (Allen, 2002:512; Zhao, He ve Lovrich, 2003:715).

Bünyelerinde bir TDP birimi oluştursalar da hala pek çok polis teşkilatı TDP'nin gerekli olduğu konusunda ikna olmuş değildir ve ayrıca TDP yaklaşımını özümsemiş de değildirler (Bayley ve Shearing, 1996:604). Örneğin, pek çok memur halen suçla doğrudan ilgisi olmayan problemlerle uğraşmak yerine gerçek polislik dedikleri işlerinin geleneksel olan tarafını yapmaya isteklidir. Bu anlayış polisin halka karşı biz ve onlar düşüncesi oluşturmasını teşvik etmektedir (Brunschot, 2003:216). Özellikle, alt seviyedeki polisler almış oldukları eğitim ve otoriter rejim tecrübelerine aykırı olan bir yönetime karşı dostça olmayan tavırlar sergileyebilmektedir (Davis, Henderson ve Merrick, 2003:298). Yıllar boyunca emir-komuta zincirinin hâkim olduğu bürokratik bir yapıda çalışan memurların farklı bir yapıyı kabul etmeleri haliyle oldukça zor olmuştur (Allen, 2002:514).

1.4. Dünyada ve Türkiye'de TDP

TDP ilk ABD'de ortaya çıkarılan ve uygulanan modern bir polislik yaklaşımıdır. TDP yaklaşımı ABD'den sonra diğer dünya ülkelerine de yayılmış ve kullanılmaya başlanmıştır. Her ne kadar farklı ülkelerin farklı kültürleri ve toplumsal değerleri olduğu ve bu sebeple TDP yaklaşımının her ülke için uygun olmayabileceği tartışılrsa da yaygın kanaat küreselleşme ile birlikte artık ulus devletlerden bahsedilemeyeceği ve gücün ülkelerin kendi tekelden çıktığı görüşü ağır basmaktadır. Küreselleşmenin etkisi ile tüm dünyada benzer sorunlar yaşanmakta, benzer toplumsal algılar ve beklentiler oluşmaktadır. 1980 öncesi ABD'de yaşanan problemler aynı zamanda pek çok ülkede yaşanmış ve

suçun önlenmesi için benzer arayışlar olmuştur. Artık bütün ülkeler, TDP'yi uygulamasınlar veya uygulamaları, suçla mücadele için klasik polislik yöntemleri yerine demokratik ve çağdaş yöntemleri tercih eder durumdadırlar. Santos (2004:90) “küresel polis krizi” kavramını ortaya atarak polis sayısındaki artışa rağmen insanların kendilerini daha az güvende hissettikleri tezini ortaya atar ve tüm dünyada özellikle sivil toplum kuruluşlarının yaygınlaşmasıyla birlikte güvenlik sorunlarının ve polisliğin tartışıldığını ve bir noktada demokratik polislik ve güvenlik kavramının küreselleştiğini vurgular.

Suçun önlenmesinde polis-toplum ortaklığını öngören yeni stratejiler tüm dünyada artan bir popülerliğe sahiptir. Örneğin ABD’de alınan kararlar çoğunlukla yeni TDP memurlarının işe alınması yönündedir. İngiltere’de, 2008 yılı itibarıyla TDP görevlilerinin sayısı 5.000’den 25.000’e çıkmıştır. Almanya ve Hollanda gibi Avrupa ülkeleri de suçla etkili olarak mücadele edebilmek için TDP uygulamalarını yaygın olarak kullanmaktadırlar (Öztürk, 2007). Santos (2004) Brezilya’nın farklı bölgelerindeki farklı TDP uygulamalarının başarılı olup olmadığını incelemiş ve başarının toplumun ve bölgenin özelliklerine göre değiştiğini görerek Brezilya için ideal polislik tipinin “vatandaşlık polisliği” olarak tanımladığı ve polislerin yolsuzluk ve şiddet yerine profesyonel yeterlik standartlarını ve barışı koruma uyumunu sağlamasını teminen sosyal sorumluluğun önemini vurgulayan TDP sistemleri olduğunu öngörmüştür.

Türkiye de demokratik ve çağdaş polislik uygulamalarını geliştirmek ve uygulamak konusunda isteklidir. Ülkemizde TDP çalışmaları, Avrupa Birliği’ne adaylık süreci kapsamında yürütülmekte olan çalışmaların bir parçası olarak, eş üye ülke İspanya ile işbirliği hâlinde yürütülen “Türk Polis Teşkilatının Sorumluluğunun, Verimliliğinin ve Etkinliğinin Güçlendirilmesi Eşleştirme (Twinning) Projesi”nin 2005 tarihinde ülkemizde onaylanması ile başlamıştır. Anılan proje kapsamında uluslararası literatürde “Toplum Polisliği” olarak geçen kavramın karşılığı olarak “Toplum Destekli Polislik Projesi” hayata geçirilmiş ve bu çerçevede, İspanya, İngiltere ve Belçika TDP uygulamaları yerinde gözlemlenerek elde edilen kazanımlar belirli sayıda personele aktararak bir hizmet standardının oluşturulması sağlanmıştır.

TDP uygulamaları ilk olarak pilot projeler halinde on ilde başlatılmış olmakla beraber 2009 yılı itibarıyla tüm Türkiye sathına yayılmıştır. TDP faaliyetlerinin yürütülmesinde polis birimleri, sivil toplum oluşumları ile

diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yardım ve işbirliğine başvurmaktadır. Ayrıca, illerimizin birçoğunda kurulan yapılanmaya ilave olarak, yürütülen çalışmaların takibini yapmak, ortaya çıkan sorunlar için çözüm arayışlarında bulunmak ve ilerleme sağlama yönünde araştırmalar yapmak üzere merkez bünyesinde TDP Merkez Takip ve Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Türkiye’de TDP akademik olarak da incelenmeye başlanmıştır. Sözer’in (2010) editörlüğünü yapmış olduğu çalışmada; TDP’nin kavramsal çerçevesi ve suçla ilişkisi, TDP uygulamaları, TDP’nin kuruma bakan yönü ile TDP’nin terörle mücadelede kullanımı ve Türkiye uygulamaları derinlemesine ele alınmıştır. Ayrıca, yapılan bilimsel araştırmalarla farklı illerde yapılan farklı TDP uygulamalarının etkileri ölçülmüş ve TDP uygulamalarının işe yararlılığı rapor edilmiştir (Alpkan ve Palacı, 2008; Delice ve Dağlar, 2011; Yıldız ve Şahin, 2010).

Mevcut haliyle, TDP’nin Türkiye’de ortaya çıkışı ile diğer ülkelerdeki kullanılma nedeni arasında bariz farklılıklar göze çarpmaktadır. ABD dâhil pek çok ülkede TDP artan suç oranlarıyla geleneksel yöntemlerle başa çıkılamadığı için çözüm arama ve karar alma aşamasında çeşitli aktörlerin de yer alması sonucu bir kurtarıcı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Türkiye’de ise bundan tamamen farklı olarak TDP bir AB Projesi kapsamında, daha çok polisin halka yakınlştırılması amacıyla uygulanmaktadır. TDP yaklaşımının diğer bazı ülkelerde farklı algıları ve farklı uygulamaları bulunabilir. Bu farklılıkları ülkelerin ekonomik, sosyal, politik ve kültürel şartlarını dikkate alarak normal karşılamak gerekmektedir.

1.5. Türkiye’de Halkın Polis Algısının Ölçülmesi

Türkiye’de TDP uygulamalarının yaygın olarak kullanılmasından önce de polis-halk ilişkilerinin önemi bilinmekteydi. Bu ilişkiyi tesis etmek ve geliştirmek için polisler eğitim almakta ve farklı uygulamalar yürütmekteydiler. Ancak, TDP yaklaşımının Türkiye’de benimsenmesi ile polis-halk ilişkilerini için yapılan çalışmalar daha standart, kapsamlı ve profesyonel olarak aynı anda Türkiye’nin her yerinde yapılmaya başlanmıştır. Bununla beraber, yapılan bu TDP uygulamalarının etkilerini ölçen bilimsel çalışmalar çoğunlukla ihmal edilmiştir. Yapılan az sayıdaki araştırmalar halkın polis algısını ve bu algıyı etkileyen etkenleri incelemiştir. Bu araştırmışların bazıları tarih sırasına göre aşağıda kısaca özetlenmiştir.

Erdağ (2000:177) tarafından TDP uygulamalarının henüz ülkemizde yaygınlaşmadığı yıllarda yapılan bir araştırmada halkın; polisi eğitimsiz, yeterince nazik olmayan, halkla yeterince iletişim kurmayan ve güler yüz yerine şiddet gösteren çalışanlar topluluğu olarak gördüğü bulunmuştur. Ayrıca, halk polise güvenmemekte ve onlardan korkmaktadır.

Yozgat ilinde yapılan bir araştırmada Yozgat Emniyet Müdürlüğü'nün mesleki imajı ölçülmüş ve bu ildeki polislerin mesleki imajları notu 100 üzerinden 62 olarak hesaplanmıştır (Taslak ve Akın, 2005). Araştırmada bu puanın Türkiye ortalamaları civarında olduğu, ancak bunun çağdaş yöntemler kullanılarak artırılabilmesi belirtilmiştir. Gaziantep ilinde yapılan bir araştırmada polis birimlerinin yaptıkları TDP etkinliklerinin çocukları nasıl etkilediği araştırılmış ve etkinliklere katılan çocuklar etkinlikten önce ve sonra ankete tabi tutulmuşlardır (Çağlar, 2007). Araştırmanın sonuçları, etkinliklerin çocukların polis hakkındaki görüş ve düşüncelerini daha olumlu hale getirdiğini, polise güven ve sevginin arttığını, polise yardım etme isteğinin arttığını, polisin ve görevlerinin daha iyi anlaşıldığını ve polis olmak isteyen çocukların sayısının arttığını göstermiştir.

Üniversite öğretim elemanları ve üniversite öğrencilerinin polisin eğitimi, polis halk iletişimi ve polisin mesleki özellikleri hakkındaki değerlendirmelerini inceleyen bir başka araştırmada yapılan değerlendirmelerin ortalamalarının genel olarak 3 değeri etrafında toplandığı görülmüştür (Arslan ve Olgun, 2009:115). 5 basamaklı bu değerlendirmede 3 civarında olan ortalamalara bakılarak üniversite öğretim elemanları ve üniversite öğrencilerinin polisi ve polisliği olumlu olarak değerlendirdikleri söylenemez. Araştırma bulgularına göre katılımcılar polisin eğitimini ve genel kültürünü yeterli görmemektedir. Ayrıca katılımcılar, polisin iletişim becerilerini yeterli görmemekte ve polisi, halkı bilgilendirmek ve onları suçla ilgili eğitmek konusunda başarısız görmektedirler. Bununla beraber, katılımcıların Polis Teşkilatının eğitimi önemsemesi, polislik mesleğinin saygın ve itibarlı bir meslek olması, polisin güvenilir olması ve polisin yardım sever olması gibi konulardaki değerlendirmeleri daha olumludur.

Polat ve Gül (2009; 2010) Erzincan ilinde 2500 vatandaşa yönelik uyguladıkları güvenlik algılama (suç korkusu) anketinde, vatandaşların kendisini güvende hissetmesi için polisin neler yapması gerektiği sorusunu da sormuşlardır. Verilen cevaplar; arabalı ve motosikletli polislerin artırılması, polisin olay yerine süratle intikal etmesi,

üniformalı yaya polis devriyelerinin arttırılması ve polisin halka daha fazla yakınlaşması şeklinde olmuştur.

Yakın bir zaman önce Şanlıurfa ilinde 18 yaş üstü yetişkinlerle yapılan bir anket çalışmasında ise polisin ve hizmetlerinin halk tarafından değerlendirilmesi istenmiş ve 3 değerinin en yüksek değerlendirme olduğu ankette polisin ve hizmetlerinin değerlendirilmesi ortalaması 2, 4 gibi pozitif bir değer olarak bulunmuştur (Doğan ve Bağış, 2011:221). En düşük iki değer polisin halkı bilgilendirmesi ve polisin halkla bütünleşmesi soruları için yapılmıştır. En yüksek değerler ise polis yankesicilik ve kapkaçı önlüyor ve polisten korkmuyorum soruları için yapılmıştır. Ayrıca, araştırmanın bulguları erkeklerin polis değerlendirmelerinin daha olumlu olduğunu, yaş arttıkça değerlendirmelerin daha pozitif olduğunu, tersine eğitim seviyeleri arttıkça değerlendirmelerin daha negatif olduğunu göstermiştir. Gelir durumları açısından ise durumları çok kötü ve çok iyi olanlar, orta gelir seviyesinde olanlara göre polisi daha olumsuz değerlendirmişlerdir.

Bu araştırmalar kısaca değerlendirildiğinde sonuçların ilden ile ve örneklemeden örnekleme değiştiği görülmektedir. Ancak, sonuçların nötr ile olumlu arasında olduğu da dikkati çekmektedir. Katılımcı gruplarına göre de polis algıları değişmektedir. TDP uygulamalarının sayısını ve kalitesini artırarak halkın polis algısını daha olumlu hale getirilebileceği öngörülmektedir.

Esasen, evrensel olarak uygulanabilir olması açısından güvenlik hizmeti veren polis teşkilatları gibi kurumların toplumları pasif tüketici olmaktan çıkarıp kamu güvenliğinin sağlanmasına yardımcı olan aktif üreticilere çevirmesi gereklidir. TDP, polisin düşünce sistemini değiştirmekle geçmiş dönemdeki işleyişten kesin bir şekilde ayrılır. TDP, polisi suça karşı yürütülen mücadelede acil servis gücü olmaktan çıkarıp birincil teşhisi yapan ve tedaviyi koordine eden unsurlara dönüştürür (Bayley ve Shearing, 1996:588). Güçlü bir toplumsal yapı kurulabilirse, polis ve toplum suç davranışına izin veren şartları önlemek için birlikte çalışabilir. Bireylerin sosyal değerleri gözden geçirmeleri ve dengeli bir toplumun yeniden oluşması için birbirlerini tanımaya kendilerini zorlaması gerekmektedir.

Toplumun polis ve suç hakkında daha çok bilinçlenmesi suç ve suç korkusu önleme faaliyetlerine yardımcı olabilir. Toplumun tüm unsurları artan suç oranları ile etkili bir şekilde mücadele etmek için bir araya gelmelidir. Halk ve polis arasında güçlü ve kalıcı bir ilişki sağlamak, toplumun değer ve normlarını dengelemeden ve dinamik ve iyi

tanımlanmış bir mahalle yapısı oluşturmadan mümkün değildir. Tüm bunları sağlamak adına TDP uygulamaları yürütülmektedir. TDP uygulamalarına başlarken ve bunları sürdürürken bu uygulamalara yön vermek ve uygun stratejiler belirlemek için ise halkın polisi nasıl algıladığı, suça karşı ne kadar duyarlı olduğu ve polisle işbirliğini ne kadar istediği bilinmelidir. Yapılan bu araştırmada da bu hedeflenmiştir.

2. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma için karma bir araştırma dizaynı kullanılmıştır. Araştırmanın verileri anket yöntemi ile toplanmıştır. Anket 22 adet kapalı uçlu sorudan ve 1 adet açık uçlu sorudan oluşmuştur. 22 sorunun 17 tanesi Delice ve Dağlar'ın (2011) çalışmasından alınmıştır. TDP uygulamalarının kapsamı düşünülerek ankete 5 soru daha ilave edilmiştir. Sorular 5 basamaklı Likert Tipi sorulardır. 1- *Hiç Katılmıyorum* seçeneğini karşılarken 5- *Tamamen Katılıyorum* seçeneğini karşılamaktadır. Anketteki 22 soru ile halkın polis algısı, polisin ve hizmetlerinin nasıl değerlendirdiği ve halkın polisle çalışmaya ve işbirliği yapmaya istekli olup olmadığı ölçülmeye çalışılmıştır. Açık uçlu soruyla ise katılımcılara polis-halk işbirliğini artırabilmek için görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Sorulara içerik geçerliliği kazandırmak için sorular Basın ve Protokol Şube Müdürlüğü, Toplum Destekli Polislik Şube Müdürlüğü ve Asayiş Şube Müdürlüğü çalışanları tarafından incelenmiş, revize edilmiş ve düzenlenmiştir.

Anket için olasılığa dayalı olmayan 1000 kişilik bir örneklem grubu seçilmiştir. Örneklemin temsil edebilirliğini artırmak için örneklem içerisinde farklı meslek gruplarından, farklı cinsiyetten ve farklı yaşlardan insanların olmasına dikkat edilmiştir. Örnekleme ulaşmak için alışveriş merkezleri, resmi ve özel iş yerleri, hastaneler, okullar ve esnaf ziyaret edilmiştir. Katılımcılara araştırmanın amacı anlatılmış ve gönüllü olanlara anketlerin doldurulması sağlanmıştır. Toplanan veriler SPSS 17.0 programı üzerinde betimsel istatistikler, *t*-test, ANOVA ve Korelasyon testleri kullanılarak analiz edilmiştir. Nitel veriler ise içerik analizleri kullanılarak analiz edilmiştir.

3. Araştırmanın Bulguları

3.1. Nicel Bulgular

Araştırmaya katılanların demografik bilgileri Tablo 1’de sunulmuştur. Araştırmaya 992 kişi katılmıştır. Katılımcıların yaşı 16 ile 75 arasında değişmektedir ve yaş ortalaması 36’dır. Araştırmaya en çok 21-30 ve 31-40 yaş grubundan insanlar katılmıştır ve bunların toplam yüzdesi %59,5’tir. Araştırmaya katılanların çoğunu (%72,4) erkekler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanların yarsından fazlası (%61,7) evlidir. Katılımcılar ilkokul ve doktora derecesi dâhil farklı eğitim seviyelerine sahiptirler. Ancak en çok üniversite (%35,9) ve lise (%23,5) derecesine sahip katılımcı bulunmaktadır. Katılımcılar kendi mesleklerini 60’tan fazla kategoride tanımlamışlardır. Analizleri kolaylaştırmak için bu meslekler 11 ana meslekte sınıflandırılmışlardır. En kalabalık meslek grupları sırasıyla kamu personeli (%19,5), öğretmen (16,8), öğrenci (%12,1) ve esnafır (%10,1). Katılımcıların ortalama aylık gelirleri 1750 TL’dir. Katılımcıların önemli bir kısmının (%35) aylık geliri 1000 ile 2000 TL arasındadır. Yine kalabalık bir katılımcı grubunun (%19,1) aylık geliri de 1000 TL’nin altındadır. Aylık geliri 2000 TL’nin altında olanların oranı %54,1’dir.

Bu bulgulardan araştırmaya katılan 992 kişinin farklı cinsiyetlerden, farklı yaş gruplarından, farklı eğitim seviyelerinden ve farklı meslek gruplarından geldikleri anlaşılmaktadır. Bu bulgulara dayanılarak katılımcıların Erzurum halkını temsil etme yeterliliğinin olduğu söylenebilir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişken	n	%
Yaş (M = 36.0, SD = 12.1)		
20 ve altı	70	7,3
21-30	307	30,9
31-40	284	28,6
41-50	168	16,9
51-60	97	9,8
61 ve üzeri	36	3,6
Cinsiyet		
Erkek	718	72,4
Kadın	260	26,2

Medeni Hal	n	%
Bekâr	310	31,3
Evli	612	61,7
Boşanmış veya Ayrı	43	4,3
Eğitim Seviyesi		
İlkokul	51	5,1
Ortaokul	68	6,9
Lise	233	23,5
Yüksek okul	134	13,5
Üniversite	349	35,9
Yüksek Lisans ve Doktora	102	10,3
Meslek		
Öğretmen	167	16,8
Kamu personeli	193	19,5
Sağlık çalışanı	40	4
Özel sektör	72	7,3
Esnaf	100	10,1
İşçi	70	7,1
Öğrenci	120	12,1
Emekli	51	5,1
Ev hanımı-kızı	25	2,5
Akademisyen	41	4,1
Diğer	58	5,8
Aylık Gelir (M = 1747.6, SD = 1425.4)		
1000 TL ve altı	189	19,1
1001-2000 TL	347	35
2001-3000 TL	116	11,7
3001-4000 TL	7	0,7
4001-5000 TL	17	1,7
5001 TL ve üzeri	6	0,6

N = 992

Tablo 2’de araştırmaya katılan 992 kişinin 22 soru için yaptıkları değerlendirmelerin ortalamaları gösterilmiştir. Soruların tamamı pozitif yönlüdür. Polis algısını değerlendiren sorular değerlendirme ortalamalarına göre tabloda kekten bye sıralanmıştır. Değerlendirmeler 3,2 ile 4,5 arasında değişmektedir. Anketlerde 3 değerinin *kararsızım*, 4 değerinin *katılıyorum* ve 5 değerinin ise *tamamen katılıyorum* ifadesinin karşılığı olduğu hatırlanırsa 3,5’in üzerindeki değerlendirmelerin olumlu olduğu söylenebilir. Bu durumda sadece *ilimizde yürütülen polisiye faaliyetlerden haberdarım* ifadesi için Erzurum halkı *kararsızım* yorumunda bulunmuştur. Bir sonraki değerlendirme 3,6 puanı ile *polislerin g kullanmaya yetkili olduğunu düşünüyorum* ifadesine aittir. Kalan 20 değerlendirme 3,8 ve üzerinde puanlara sahiptir ki bu değerlendirmelerin çok olumlu olduğu söylenebilir. Bir diğer ifadeyle, halk polisin yeterince eğitimi olduğuna, polislerin işlerini profesyonelce yaptıklarına, polislerin tarafsız, objektif ve nezaketli olduklarına inanmaktadırlar ve polise güvenmektedirler. Ayrıca, halk çekinmeden polise müracaat edebilmekte, suçlara karşı duyarlı olarak şüphelileri polise bildirmektedir ve suçlara karşı polisle çalışmak için gnlldrler.

Erzurum halkının polis algısının cinsiyete, yaşa, eğitim seviyesine, mesleğe ve aylık gelire göre farklılaşıp farklılaşmadığı da analiz edilmiştir. Ancak, 22 soru üzerinden bu analizlerin yapılması hem analizleri zorlaştırmakta hem de Tip I hatası olasılığını artırdığından analizlerin güvenirliğini düşürmektedir. Bu sebeple 22 soru Faktör Analizi yapılarak gruplanmıştır. Faktör Analizi anketlerde geçerliliği ölçen bir yöntem olarak kullanıldığı gibi aynı faktörü ölçen soruları gruplayarak ankette ölçümleri kolaylaştırmak için de kullanılmaktadır. Faktör Analizinin sonuçları ve faktör yükleme değerleri Tablo 3’de gösterilmiştir. Yapılan Faktör Analizi sonucunda 22 polis algısı sorusu 4 farklı grupta toplanmıştır. Bir diğer ifade ile polis algısı ile ilgili 22 soru 4 farklı faktörü ölçmektedir. Bu 4 faktör %55’lik bir varyans açıklamaktadır. KMO değeri 0,93’tür ve Bartlett's Test of Sphericity değeri anlamlıdır. Bu sonuçlar verilerin faktör analizine uygun olduğunu ve analizlerinin geçerli olduğunu göstermektedir. Polisin güç kullanma yetkisiyle ilgili olan soru faktör yükleme değeri 0,3 civarında olduğu için herhangi bir faktör altına dâhil edilmemiştir. Bu soru tek başına analizlere dâhil edilmiştir.

Tablo 2: Erzurum Halkının Polis ve Bıçak Algısı

No	Değerlendirme Soruları	Ortalama	Standart Sapma
1	İlimizde yürütülen polisiye faaliyetlerden haberdarım	3,2	1,2
2	Polislerin güç kullanmaya yetkili olduğunu düşünüyorum	3,6	1,3
3	Polislerin yeterince eğitilmiş olduklarını düşünüyorum	3,8	1,0
4	Bulduğum muhitteki suç ve güvenlik unsurlarının farkındayım	3,8	1,1
5	Polislerin görevlerini tarafsız ve objektif yaptıklarına inanıyorum	3,8	1,1
6	İlimizdeki polisler işlerini profesyonelle yapmaktadır	3,9	1,0
7	Polisleri hoşgörü ve nezaket konusunda yeterli görüyorum	3,9	1,0
8	Erzurum Emniyet Müdürlüğüne herhangi bir konu için gittiğimde yeterli ilgiyi görüyorum	3,9	1,0
9	Polisler ve yaptıkları işler hakkında bilgim var	4,0	1,0
10	Suçla mücadele için polislerle beraber gönüllü olarak çalışırım	4,1	1,0
11	Güvenlik problemleri hakkında ailem, akrabalarım ve arkadaşlarımla konuşurum	4,1	1,0
12	Polisler hakkındaki düşüncem genel olarak olumludur	4,2	0,9
13	Muhitimdeki şüpheli kişileri ve faaliyetleri hemen polise bildiririm	4,2	0,9
14	155 Polis İmdat telefonuna yaptığım ihbarların dikkate alındığına inanıyorum	4,2	1,0
15	Bir suçun mağduru olduğumda çekinmeden polis merkezine gidiyorum	4,2	0,9
16	Şahit olduğum suçları çekinmeden polise ihbar ederim	4,3	0,9
17	Polise güvenirim	4,3	0,9
18	Polislere ve yaptıkları işlere saygı duyuyorum	4,5	0,7
19	Polislerin yaptıkları işlerin zor olduğuna inanıyorum	4,5	0,8
20	Polislerin yaptıkları işlerin tehlikeli olduğuna inanıyorum	4,5	0,7
21	Bir suçun mağduru olmamak için tedbirli davranırım	4,5	0,7
22	155 Polis İmdat Hattının ücretsiz olduğunu biliyorum	4,5	0,9

N = 992

Tablo 3: Faktör Analizi ve Faktör Yükleme Değerleri

No	Değerlendirme Soruları	Faktör Yükleme Değerleri			
1	Polislerin yeterince eğitilmiş olduklarını düşünüyorum	0,73			
2	Polislerin görevlerini tarafsız ve objektif yaptıklarına inanıyorum	0,79			
3	İlimizdeki polisler işlerini profesyonelce yapmaktadır	0,76			
4	Polisleri hoşgörü ve nezaket konusunda yeterli görüyorum	0,78			
5	Erzurum Emniyet Müdürlüğüne herhangi bir konu için gittiğimde yeterli ilgiyi görüyorum	0,63			
6	Polisler hakkındaki düşüncem genel olarak olumludur	0,67			
7	155 Polis İmdat telefonuna yaptığım ihbarların dikkate alındığına inanıyorum	0,42			
8	Bir suçun mağduru olduğumda çekinmeden polis merkezine gidiyorum	0,53			
9	Polise güvenirim	0,67			
10	Polislere ve yaptıkları işlere saygı duyuyorum	0,49			
11	İlimizde yürütülen polisiye faaliyetlerden haberdarım		0,69		
12	Bulduğum muhitteki suç ve güvenlik unsurlarının farkındayım		0,76		
13	Polisler ve yaptıkları işler hakkında bilgim var		0,59		
14	Güvenlik problemleri hakkında ailem, akrabalarım ve arkadaşarımla konuşurum		0,51		
15	Şahit olduğum suçları çekinmeden polise ihbar ederim			0,76	
16	Suçla mücadele için polislerle beraber gönüllü olarak çalışırım			0,48	
17	Muhitimdeki şüpheli kişileri ve faaliyetleri hemen polise bildiririm			0,67	
18	Bir suçun mağduru olmamak için tedbirli davranırım			0,57	
19	155 Polis İmdat Hattının ücretsiz olduğunu biliyorum			0,46	
20	Polislerin yaptıkları işlerin zor olduğuna inanıyorum				0,81
21	Polislerin yaptıkları işlerin tehlikeli olduğuna inanıyorum				0,84
22	Polislerin güç kullanmaya yetkili olduğunu düşünüyorum				

N = 992

Faktör analizi sonuçlarına göre gruplanan sorular bu soruların ölçtükleri olgulara uygun olarak isimlendirilmiştir. Bu isimlendirmeler, faktörleri oluşturan sorular için yapılan değerlendirmelerin ortalamaları ve faktörleri oluşturan ölçeklerin geçerlilik testleri sonuçları Tablo 4’te gösterilmiştir. 4 ölçeğin de Cronbach Alpha güvenilirlik değerlerinin ideal değer olarak belirtilen (Nunnally, 1978) 0,70’e yakın veya üzerinde olduğu görülmüştür. Bir diğer ifadeyle, bu ölçeklerin ölçümlerinin geçerli olduğu söylenebilir. Ayrıca, tabloda faktörleri oluşturan sorular için yapılan değerlendirmelerin ortalamalarının 3,8 ve üzerinde olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, halkın polis algısının olumlu olduğunu göstermektedir (polislin zor kullanma yetkisiyle ilgili soru tek başına değerlendirilmektedir ve bu soruyla ilgili bulgular yukarıda verilmiştir). Bu bulgulara dayanılarak halkın polis ve hizmetlerini takdir ettiği ve bunlardan memnun oldukları, halkın polisiye faaliyetlere ve suçlara karşı duyarlı oldukları, halkın polise yardım etmek ve polisle işbirliği yapmak için gönüllü oldukları ve son olarak halkın polisliği zor ve tehlikeli bir meslek olarak gördükleri söylenebilir.

Tablo 4: Faktör İsimleri, Ortalamaları ve Geçerlilik Testleri

Değişken	Soru Sayısı	Cronbach Alpha	Ort.	Ss
Polisin ve Faaliyetlerinin Değerlendirmesi	10	0,90	4,1	0,7
Polise ve Suça Karşı Duyarlılık	4	0,66	3,8	0,8
Polise Yardım ve Polisle İşbirliği	5	0,69	4,3	0,7
Polisliğin Zor ve Tehlikeli Olması Algısı	2	0,78	4,5	0,6
Polisin Zor Kullanma Yetkisi Algısı	1		3,6	1,3

N = 992

Bundan sonraki analizler belirlenen 5 faktör kullanılarak yapılmıştır. Bu faktörler kullanılarak halkın polis algısının cinsiyete, yaşa, eğitim seviyesine, mesleğe ve aylık gelire göre farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edilmiştir ve bunların sonuçları Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7, Tablo 8 ve Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 5’de halkın değerlendirmelerin cinsiyet açısından farklılıkları gösterilmiştir. Bulgulara göre erkeklerin polis algısı kadınlardan daha pozitifdir. Erkeklerin polisi ve hizmetlerini değerlendirmesi, polise ve

suça karşı duyarlılıkları ve polisliğin zor ve tehlikeli olması konusundaki algıları kadınlardan istatistikî olarak anlamlı derecede fazladır. Polise yardım ve işbirliği davranışı ve polisin güç kullanması konusundaki düşünceleri açısından kadın ve erkek arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 5: Cinsiyete Göre Değerlendirme Farklılıkları

Değişken		Erkek	Kadın	t
1	Polisin ve Faaliyetlerinin Değerlendirmesi	4,1	3,9	3,3*
2	Polise ve Suça Karşı Duyarlılık	3,8	3,6	3,5*
3	Polise Yardım ve Polisle İşbirliği	4,5	4,5	1,0
4	Polisliğin Zor ve Tehlikeli Olması Algısı	4,4	4,2	3,7*
5	Polisin Zor Kullanma Yetkisi Algısı	3,6	3,7	-0,8

N = 992

* Değişkenler arasındaki ilişki 0,05 seviyesinde anlamlıdır.

Tablo 6'da değerlendirmelerin yaş grupları açısından farklılıkları gösterilmiştir. Polis algısının değerlendirildiği 5 faktör açısından da yaş grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Ayrıca yapılan korelasyon analizi yaş ile polis algısı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bir diğer ifadeyle yaş arttıkça polis algısı daha pozitif hale gelmektedir. Halktan yaşları ilerlemiş olanlar polisi ve hizmetlerini daha pozitif görmekte, polisle işbirliği yapmada daha istekli olmakta ve suça karşı daha duyarlı bulunmaktadır. Katılımcıların en yaşlı grubu olan 61 yaş üstü grubu polisleri bütün faktörler için en pozitif değerlendirenlerdir. Bunun tek istisnası polisin zor kullanma yetkisiyle ilgili olandır. Polisi güç kullanmaya en çok yetkili görenler 20 yaş ve altı grubu olan katılımcılardır.

Tablo 6: Yaşa Göre Değerlendirme Farklılıkları

Değişken	20 ve altı	21-30	31-40	41-50	51-60	61 ve üstü	F	r
1 Polisin ve Faaliyetlerinin Değerlendirmesi	4,0	3,9	4,0	4,1	4,3	4,6	10,6**	0,22**
2 Polise ve Suça Karşı Duyarlılık	3,7	3,6	3,8	3,8	4,0	4,4	9,7**	0,20**
3 Polise Yardım ve Polisle İşbirliği	4,3	4,4	4,5	4,6	4,6	4,7	2,8*	0,10**
4 Polisliğin Zor ve Tehlikeli Olması Algısı	4,2	4,3	4,3	4,4	4,4	4,6	3,2**	0,11**
5 Polisin Zor Kullanma Yetkisi Algısı	4,1	3,6	3,5	3,7	3,5	3,9	2,5*	-0,04

N = 992

* Değişkenler arasındaki ilişki 0,05 seviyesinde anlamlıdır.

** Değişkenler arasındaki ilişki 0,01 seviyesinde anlamlıdır.

Tablo 7’de değerlendirmelerin eğitim seviyeleri açısından farklılıkları gösterilmiştir. Polis algısının değerlendirildiği 5 faktörden polisin zor kullanma yetkisiyle ilgili olan değerlendirme hariç diğer 4 faktör açısından da eğitim seviyeleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Ancak yaş gruplarının tersine buradaki ilişki negatiftir. 4 faktör için polisleri en olumlu değerlendiren grup ilkokul mezunlarıyken en olumsuz değerlendiren grup ise yüksek lisans ve doktora seviyesi eğitimleri olanlardır. Bir diğer ifadeyle eğitim seviyeleri arttıkça polis algısı daha negatif olmaktadır. Halktan eğitim seviyeleri daha düşük olanlar polisi ve hizmetlerini daha pozitif görmekte, polisle işbirliği yapmada daha istekli olmakta ve suça karşı daha duyarlı hale gelmektedir.

Tablo 7: Eğitim Seviyelerine Göre Değerlendirme Farklılıkları

Değişken		İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Y. Okul	Y. Lisans +	F	r
1	Polisin ve Faaliyetlerinin Değerlendirmesi	4,5	4,3	4,2	3,9	3,9	3,9	15,4**	-0,24**
2	Polise ve Suça Karşı Duyarlılık	4,4	3,9	3,9	3,7	3,7	3,7	10,7**	-0,19**
3	Polise Yardım ve Polisle İşbirliği	4,8	4,5	4,6	4,4	4,5	4,4	4,3**	-0,12**
4	Polisliğin Zor ve Tehlikeli Olması Algısı	4,6	4,4	4,4	4,3	4,3	4,2	6,3**	-0,17**
5	Polisin Zor Kullanma Yetkisi Algısı	3,9	3,9	3,6	3,5	3,6	3,7	1,3	-0,03

N = 992

** Değişkenler arasındaki ilişki 0,01 seviyesinde anlamlıdır.

Tablo 8’de değerlendirmelerin meslek grupları açısından farklılıkları gösterilmiştir. Polis algısının değerlendirildiği 5 faktörden polise yardım ve polisle işbirliği ile ilgili olan değerlendirme hariç diğer 4 faktörün değerlendirmesinde meslek grupları arasında anlamlı farklılık vardır. Polise yardım ve polisle işbirliği ile ilgili olarak farklı meslek gruplarının yaklaşımlarının benzer olduğu söylenebilir. Diğer 4 faktörün değerlendirmesinde belirgin bir eğilim olmasa bile genel olarak en yüksek değerlendirmeler emekli, ev hanımı-kızı ve esnaf katılımcılara aittir. En düşük değerlendirmelerin ise sağlık çalışanları ve öğrenciler tarafından yapıldığı görülmektedir.

Tablo 8: Meslek Gruplarına Göre Değerlendirme Farklılıkları

Değişken		Öğretmen	Kamu personeli	Sağlık çalışanı	Özel sektör	Esnaf	İşçi	Öğrenci	Emekli	Ev hanımı-kızı	Akademisyen	Diğer	F
1	Polisin ve Faaliyetlerinin Değerlendirmesi	3,9	4,0	3,9	4,0	4,2	4,2	3,9	4,4	4,1	4,3	4,5	7,3**
2	Polise ve Suça Karşı Duyarlılık	3,7	3,7	3,6	3,7	4,0	3,9	3,6	4,1	3,9	3,8	4,2	4,9**
3	Polise Yardım ve Polisle İşbirliği	4,5	4,5	4,4	4,5	4,6	4,6	4,4	4,7	4,4	4,3	4,7	1,3
4	Polisliğin Zor ve Tehlikeli Olması Algısı	4,2	4,3	4,2	4,5	4,4	4,5	4,2	4,5	4,2	4,3	4,6	4,1**
5	Polisin Zor Kullanma Yetkisi Algısı	3,3	3,6	3,6	3,8	3,7	3,5	4,0	3,6	4,0	4,3	3,7	3,6**

N = 992

** Değişkenler arasındaki ilişki 0,01 seviyesinde anlamlıdır.

Son olarak, Tablo 9’da değerlendirmelerin aylık gelir seviyeleri açısından farklılıkları gösterilmiştir. Polis algısının değerlendirildiği 5 faktörden sadece 2’sinde anlamlı değerlendirme farklılıkları tespit edilmiştir. Bunlar polisin ve faaliyetlerinin değerlendirilmesi ve polisin güç kullanma yetkisiyle alakalı faktörlerdir. Genel olarak bakıldığında, aylık geliri 1000 TL’nin altında olanların polisi ve hizmetlerini daha pozitif değerlendirdiği ve polisin güç kullanma yetkisinin olması gerektiğine daha çok inandığı görülmektedir. Diğer 3 faktör açısından farklı aylık geliri olanların değerlendirmeleri bir birine yakındır. Ayrıca korelasyon analizleri katılımcıların aylık gelirleriyle polis algıları seviyesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermiştir.

Tablo 9: Aylık Gelir Seviyelerine Göre Değerlendirme Farklılıkları

Değişken		1000 ve altı	1001-2000	2001-3000	3001 ve üstü	F	r
1	Polisin ve Faaliyetlerinin Değerlendirmesi	4,2	4,0	4,1	4,1	5,0**	-0,02
2	Polise ve Suça Karşı Duyarlılık	3,9	3,8	3,8	3,8	0,7	0,01
3	Polise Yardım ve Polisle İşbirliği	4,6	4,5	4,6	4,5	1,1	-0,03
4	Polisliğin Zor ve Tehlikeli Olması Algısı	4,4	4,3	4,3	4,3	1,7	-0,03
5	Polisin Zor Kullanma Yetkisi Algısı	3,9	3,5	3,4	3,7	4,4**	-0,02

N = 992

** Değişkenler arasındaki ilişki 0,01 seviyesinde anlamlıdır.

3.2. Nitel Bulgular

992 katılımcıdan 107'si (%11) anketlerde açık uçlu olan “polis halk ilişkilerini en üst düzeye çıkarılabilmesi için önerileriniz nelerdir?” sorusunu yanıtlamış ve çeşitli görüşler bildirmiştir. Bu katılımcıların genelini öğretmenler ve memurlar oluşturmaktadır. Bu katılımcılara göre polis halka karşı her zaman yakın ve samimi olmalı ve onlarla işbirliği içerisinde olmalıdır. Polis halkın içerisine daha çok girmeli ve halkla daha çok kaynaşmalıdır. Bu ilişkide de saygı, hoşgörü ve samimiyet ön planda olmalıdır. Polis halkla olan işbirliğini geliştirmek ve artırmak için her türlü araçtan ve faaliyetten yararlanmalıdır. Hem halkla ilişkileri artırmak hem de halkı suçlarla ilgili bilgilendirmek için seminerler, sempozyumlar ve brifingler düzenlenmelidir. Televizyon, radyo, gazete ve benzeri basın yayın araçları halka ulaşmak için daha yoğun ve aktif olarak kullanılmalıdır. Polis okul, işyeri, esnaf, kahve ve ev ziyaretlerini sıklaştırmalı ve buralarda halkı ve çocukları bilinçlendirmelidir. Ayrıca okullardan ve evlerden de insanların polis birimlerine ve polis merkezlerine ziyaretleri sağlanmalıdır. Farklı sosyal faaliyetlerle de polis ve halk sık sık bir araya gelebilmelidir. Polis halka, ne kadar şeffaf olduğunu göstermelidir. Ayrıca, bu anket örneğinde olduğu gibi başka anketlerde düzenlenerek halkın nabzı tutulmalıdır. Halk dinlenmeli ve onların ne istediği anlaşılmalıdır. Polis bulunduğu bölgenin, ilin ve hatta mahallenin sosyal ve kültürel yapısını bilmeli ve onlara onların

değerlerini dikkate alarak davranmalıdır. Bunun yanında, polis halkla ilişkilerinde başarılı olabilmek için bu alanda kendini eğitmelidir. Kişisel gelişim, diksiyon, davranış ve nezaket kuralları konularına daha çok eğilmelidir. Halka ve insanlara hitap etmeyi, onları dinlemeyi ve etkilemeyi öğrenmelidir. Onların güvenini kazanmalıdır. Bunu yapabilmek için polis kendi tanıtımını ve reklamını da iyi yapmalıdır.

Tartışma ve Sonuç

TDP, 1980'lerde suçla etkili mücadele edebilmek için ortaya çıkarılmış alternatif ve modern bir polislik uygulamasıdır. Tüm dünyayla beraber Türk Polisi de TDP yaklaşımını benimsemiştir ve farklı uygulamalarını yürütmektedir. Özellikle 2005 yılından sonra TDP birimleri tüm illerde kurulmuş ve bu birimlerde çalışanlar halkla yakınlaşmak, onların güvenini kazanmak ve onlarla işbirliği sağlamak için çalışmalar yürütmüşlerdir. Bununla beraber, TDP uygulamalarına yön vermek ve uygun stratejiler geliştirmek amacıyla kullanılabilir olan halkın polis algısını ölçme araştırmaları ihmal edilmiştir. Bu araştırma, bu ihtiyaca cevap vermek amacıyla Erzurum ilinde *halkın polis algısını* ölçmüştür.

Araştırma bulguları, 22 polis algısı değerlendirmesinden sadece 2 tanesinin *kararsızım* görüşüne yakın olduğunu ve kalan 20 tanesinin ise *katılıyorum* veya *tamamen katılıyorum* görüşünü yansıttığını göstermiştir. Ayrıca, faktör analizi sonuçları polisin zor kullanma yetkisi değerlendirmesi hariç kalan 21 sorunun 4 faktörü ölçtüğünü göstermiştir. Bu faktörlerin ortalama değerlendirmeleri de 3,8 ile 4,5 arasında değişmektedir ki bu değerlendirmeler halkın polis algısının bu 4 faktör açısından olumlu olduğunu göstermektedir. Bir diğer ifadeyle, halk polisi ve hizmetlerini takdir etmektedir ve bunlardan memnundur. Ayrıca halk, polisiye faaliyetlere ve suçlara karşı duyarlıdır ve polise yardım etmek ve polisle işbirliği yapmak için gönüllüdür. Son olarak, halk polisliği zor ve tehlikeli bir meslek olarak görmektedir.

Bu bulgular, önceki yıllarda yapılan araştırmaların sonuçlarıyla uyumsuzdur. Önceki çalışmalar genel olarak halkın polis algısını *kararsızım* görüşüne yakın veya biraz üzerinde bulurken (Arslan ve Olgun, 2009:115; Doğan ve Bağış, 2011:221; Taslak ve Akın, 2005) bu araştırma polis algısını *katılıyorum* görüşüne yakın veya biraz üzerinde bulmuştur. Bu farklılığın sebebi Erzurum halkının diğer illere göre daha muhafazakâr ve polise daha yakın olması olabilir. Bir diğer etken polisin yoğun yürüttüğü TDP çalışmaları olabilir. Erzurum İl Emniyet

Müdürlüğü 2011 yılı için Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından en iyi TDP uygulamalarını yürüten 3. il olarak seçilmiştir. Yapılan bilimsel araştırmalar TDP uygulamalarının halkın polis algısını daha olumlu yapmakta bir etken olduğunu rapor etmektedir (Çağlar, 2007; Delice ve Dağlar, 2011). Erzurum ilinin TDP uygulamaları da Erzurum halkının polis algısını daha olumlu yapmış olabilir. Bu araştırmada en düşük değerlendirme (3,2) *ilimizde yürütülen polisiye faaliyetlerden haberdarım* ifadesi için yapılmıştır. Bir diğer ifadeyle, halk polis hakkında daha çok şey bilmek istemektedir ve yapılan bilgilendirmeleri yeterli bulmamaktadır. Açık uçlu soruyu cevaplayan %11'lik katılımcı grubu da bu isteği detaylandırarak TDP uygulamalarının yaygınlaştırılması ve bunun için daha çeşitli yöntemlerin kullanılması gerektiğini dile getirmişlerdir. Önceki araştırmalar da halkın polisin kendilerini bilgilendirmek konusundaki faaliyetlerini yetersiz bulduklarını rapor etmişlerdir (Arslan ve Olgun, 2009:115; Doğan ve Bağış, 2011:221). TDP faaliyetleri polisin şeffaflaşmasını polisi ve hizmetlerini halka tanıtmayı da kapsamaktadır. Bu sebeple polisler daha fazla şeffaflaşarak kendilerini ve hizmetlerini halka tanıtmak ve böylece daha iyi anlaşılacak için gayret etmelidirler.

Yine bu araştırmada erkeklerin kadınlara göre, yaşlıların gençlere göre, eğitim seviyeleri düşük olanların yüksek olanlara göre polis algılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca, emekli, ev hanım-kızı ve esnaf olanların polis algıları sağlık çalışanları ve öğrencilerinkinden daha olumludur. Bu bulgular, Doğan ve Bağış'ın (2011) bulgularıyla uyumluluk göstermektedir. Bu farklılaşmanın farklı sebepleri olabilir. Ancak, bu bulguları TDP uygulamalarına yön vermek ve uygun stratejiler belirlemek için kullanmak daha uygun olacaktır. TDP uygulamaları için hedef kitleler seçerken bu bulgular kullanılabilir. Hedef kitle seçimlerinde kadınlar, gençler, eğitim seviyesi yüksek olanlar, sağlık çalışanları ve öğrencilere ağırlık verilebilir.

TDP çalışmaları ülkemizde giderek yaygınlaşmakta ve önemi giderek artmaktadır. TDP kapsamında yürütülen uygulamalardan yüksek verim alabilmek için yukarıdaki önerilerle beraber bu uygulamalarının niteliklerinin de artırılması gerekmektedir. Bunu sağlamak için en etkili yöntem başta TDP birimlerinde çalışanların sonra da tüm polislerin TDP konusunda eğitilmeleridir. Ayrıca, EGM'ye bağlı eğitim kurumlarında da TDP yaklaşımı ve halkla ilişkiler konularına ağırlık verilebilir. Yapılan bir araştırmada polislerin aldıkları halkla ilişkiler kursu saatleri arttıkça polisler ve Polis Teşkilatı hakkında yapılan şikâyetlerin azaldığı bulunmuştur (Karatepe, 2004).

Bu araştırmada, 1000 kişiye yakın bir örnekleme kullanılmıştır. Ancak, olasılığa dayalı bir örnekleme yapılmaması bu araştırmanın bir sınırlılığı kabul edilebilir. Ayrıca, bu araştırma Erzurum ilinde yapıldığı için tüm ülkeye genellemesi yapılamayabilir. Araştırmanın bulguları bu kısıtlar dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Gelecekte yapılacak çalışmalar bu kısıtlardan arındırılmalı ve TDP yaklaşımını ve halk üzerindeki etkisini daha sıklıkla incelemelidirler.

Kaynakça

- Allen, Rhonda Y. W, (2002), “Assessing the impediments to organizational change: A view of community policing”, *Journal of Criminal Justice*, V.30, pp.511-517.
- Alpkan, Lütüfhak ve Palacı, Musa, (2008), “Toplum Destekli Polislik Uygulaması: Zara Örneği”, *Polis Bilimleri Dergisi*, C.10, S.3, ss.93-122.
- Arslan, Mehmet ve Olgun, Akif, (2009), “Üniversite Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Polis ve Polislik Mesleği ile İlgili Algılamaları: Erciyes Üniversitesi Örnekleme”, *Polis Bilimleri Dergisi*, C.11, S.2, ss.107-134.
- Bayley, David H. and Shearing, Clifford D., (1996), “The future of policing”, *Law & Society Review*, V.30, I.3, pp.585-606.
- Beeley, Arthur L., (1959), “Parenthood, the police power, and criminal justice administration”, *The Western Political Quarterly*, V.12, pp.799-807.
- Biebel, Elizabeth and Corder, Gary, (2003), “Repeat Calls for People with Mental Illness: An Application of Hot-Spots Analysis”, *Police Form*, V.13, I.3, pp.1-8.
- Braga, Anthony A., (2002), *Problem Oriented Policing and Crime Prevention*, Monsey, NY: Criminal Justice Press.
- Brody, David; Christianne, DeMarco C. and Lovrich, Nicholas P., (2002), “Community policing and job satisfaction: Suggestive evidence of positive workforce effects from a multijurisdictional comparison in Washington State”, *Police Quarterly*, V.5, I.2, pp.181-205.

- Brogden, Mike, (1999), *Policing across the world: Community policing as cherry pie*, London: UCL Press.
- Brunschot, Erin Gibbs, (2003), "Community policing and 'John Schools'", *CRSA/RCSA*, V. 40, I.2, pp.215-232.
- Carter, David L., (2000), "Community policing and political posturing: Playing the game", *Politics & Community Policing*, pp.1-18.
- Crank, John P., (1994), "Watchman and community: Myth and institutionalization in policing (in state theory, myths of policing, and responses to crime)", *Law & Society Review*, V.28, pp.325-352.
- Çağlar, Ertan, (2007), *Çocuk Gözüyle Polis: Gaziantep İl Emniyet Müdürlüğü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Uygulamaları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Davis, Robert C., Henderson, Nicole J. ve Merrick Cybele, (2003), "Community policing: Variations on the western model in the developing world", *Police Practice and Research*, V.4, I.3, pp.285-300.
- Delice, Murat ve Dağlar, Murat, (2011), *Alternative Tactics for Combating Terrorism: Citizens Police Academies*, IPES working paper series.
- Doğan, Zeki ve Bağış, Mehmet, (2011), "Toplumun Polisten Beklenti ve Düşüncelerine Etkili Olan Faktörlerin Likert Ölçekli Sorularla Belirlenmesi", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, C.25, S.1, ss.207-223.
- Erdağ, Erdoğan, (2000), "Polis-Halk İlişkilerinde Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *Türk İdare Dergisi*, C.72, S.428, ss.177-198.
- Goldstein, Herman, (1987), "Toward Community-Oriented Policing: Potential, Basic Requirements and Threshold Questions", *Crime and Delinquency*, V.33, I.1, pp.6-30.
- Goldstein, Herman, (1990), *Problem-oriented Policing*, New York: McGraw-Hill.
- Gül, Serdar Kenan, (2011), "Polis Yönetimi ve Toplum Destekli Polislik", *Suçla Mücadelede Çağdaş Yaklaşımlar*, ss.1-21, (Ed. Muhittin Karakaya ve Sebahattin Gültekin), Polis Akademisi Yayınları, Ankara.

- Hurd, Douglas, (1987), “Lecture to the Police Foundation”, <http://www.police-foundation.org.uk/files/POLICE0001/speeches/1987%20The%20Rt%20Hon%20Douglas%20Hurd.pdf>, (Erişim Tarihi: 01.06.2012).
- Karatepe, Selma, (2004), “Polis Teşkilatında Halkla İlişkilerin Önemi: Bir Alan Araştırması”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.14, S.2, ss.255-272.
- Karğın, Vedat, (2010), “Problem Odaklı Polislik Suçu Önlüyor mu?”, *Polis Bilimleri Dergisi*, C.12, S.3, ss.1-21.
- Kelling, George L. and Moore, Mark H., (1988), “Evolving Strategy of Policing”, *Perspectives on Policing*, V.4, pp.79-94.
- Kingdon, John W., (2003), *Agendas, Alternatives, and Public Policies* (2. ed.), New York: Longman Classics in Political Science.
- Manning, Peter K., (1998), “Review of changing police culture: Policing in a multicultural society”, *Contemporary Sociology*, V.27, I.2, pp.200-201.
- Morash, Merry and Ford J. Kevin, (2002), *The move to community policing: Making change happen*. California: Sage Publications, Inc.
- Nunnally, Jum C., (1978), *Psychometric Theory*. New York, NY: McGraw-Hill.
- ABD TDP hizmetleri Ofisi (Office of Community Oriented Policing Services), (2000), “Attorney General’s Report to Congress”, http://www.cops.usdoj.gov/pdf/e12990066_f.pdf, (Erişim Tarihi: 01.06.2012).
- Özeren, Süleyman ve Cinoğlu, Hüseyin, (2010), “Terörle Mücadelede Toplum Destekli Polislik Uygulamaları: Karşılaştırmalı Analiz”, (Ed. Alper Sözer), *Toplum Destekli Polislik: Toplum suç ve güvenlik*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Öztürk, Alparslan, (2007), *Polis Halk İlişkisi Bağlamında Ankara İlinde Karakollarda Çalışan Rütbeli Personelin Rolü*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Polat, Ahmet ve Gül, Serdar Kenan, (2009), “Kentlerde Güvensizlik Kaygısı: Erzincan Alan Araştırması”, (Ed. Veysel K. Bilgiç), *Değişik Yönleriyle Yerelleşme*, ss.163-184, Seçkin Yayınevi, Ankara.

- Polat, Ahmet ve Gül, Serdar Kenan, (2010), *Suçun Ölçümü*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Rosenbaum, Dennis P., Yeh, Sandy and Wilkinson, Deanna Lyn, (1994), "Impact of community policing on police personnel: A quasi-experimental test", *Crime & Delinquency*, V.40, N.3, pp.331-353.
- Santos, Jose Vicente, (2004), "The world police crisis and the construction of democratic policing", *International Review of Sociology*, V.14, I.1, pp.89-106.
- Sözer, Mehmet Alper, (2010), *Toplum Destekli Polislik; Toplum, Suç ve Güvenlik*, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Taslak, Soner ve Akın, Mahmut (2005), "Örgüt İmajı Üzerinde Etkili Olan Faktörlere Yönelik Bir Araştırma: Yozgat İli Emniyet Müdürlüğü Örneği", *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.19, S.2, ss.263-294.
- Trojanowicz, Robert C. and Bucqueroux, Bonnie, (1990), *Community Policing-A Contemporary Perspective*. Cincinnati, OH: Anderson Publishing Co.
- US Department of Justice, (1992), "Community policing in the 1990s", *National Institute of Justice*.
- Warr, Mark, (1980), "The Accuracy of Public Beliefs about Crime", *Social Forces*, V.59, pp.456-470.
- Weisburd, David and Eck, John E., (2004), "What can Police do to Reduce Crime, Disorder, and Fear?" *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, V.593, pp.42-65.
- Williams, Emma Jean, (2003), "Structuring in community policing: Institutionalizing innovative change", *Police Practice and Research*, V.4, I.2, pp.119-129.
- Williams, Hubert and Murphy, Patrick V., (1990), "The evolving strategy of police: Minority view", *Perspectives on Policing*, V.13, pp.1-16.
- Yates, Donald L. and Pillai, Vijayan K., (1996), "Attitudes toward community policing: A causal analysis", *Social Science Journal*, V.33, I.2, pp.193-210.

- Yıldız, Serdar ve Şahin, Bahadır, (2010), “Toplum Destekli Polisliğin Terörle Mücadelede Kullanımı ve Bir Alan Çalışması Olarak Mardin Örneği,(Ed. Alper Sözer)”, *Toplum Destekli Polislik: Toplum suç ve güvenlik*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yılmaz, Abdullah ve Demirci, M. Kemal, (2004), “Polis-Halk İlişkilerini Vatandaşların Değerlendirmeleri Üzerine Bir Araştırma”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.11, ss.83-100.
- Zhao, Jihong Solomon, He, Ni and Lovrich, Nicholas P., (2003), “Community policing: Did it change the basic functions of policing in the 1990s? A national follow-up study”, *Justice Quarterly*, V.20, I.4, pp.697-724.

